

526

1727

25 36

ORDINIS IURISCONSULTORVM

IN

ACADEMIA VITEMBERGENSI

h. t. PRO-DECANVS

IO. PAVLVS

SCHRÖTER

POTENTISS. POLONIAR. REGIS ET ELECTORIS SAX.
IN SVMMO PROVOCATIONVM SENATV CONSILIARIVS ET
IVDICII PROVINCIALIS IN MARCHIONATV INFERIORIS
LVSATIAE ASSESSOR

LECTORI BENEVOLO

S. P. D.

Q. D. B. V.

entem, qua de concepta est
 inscriptio, *Nobiliss. Jur. Can-*
didatus, JOANNES GODO-
 FREDVS ELLRICHIVS,
 Hala Magdeburgicus, quam
 propositurus est, Disputa-
 tio Inauguralis et in ea plu-
 ribus de juribus ejusdem agitur, rectissime
 ibidem Jurisdictionem Criminalem esse asser-
 tum est. Vti vero in Palatinatu, Franconia et
 adjacentibus Regionibus centena in omni-
 genam est limitatam distincta existit, quarum
 illa in universali omnino etiam in levia cri-
 mina animadvertendi potestate consistit. Hæc
 vero ad graviora et atrociora delicta et imprimis
 ad quatuor, *Mord, Brand, Nothzucht und*
Diebstal est restricta, leviora vero alia delicta
 alioquin ad Criminalem pertinentia juridi-

) (2

ctio-

tionem ad Voigteiam et Dominum ejus spectant, quemadmodum videre est apud SPEIDELIUM in notabilib voc. Cent, Sent. Gericht/ WEHNERUM in pract. Obs. voc. Sent/ KNICHEN de Superior. territ. c. 4. n. 318. LINCK in Dissert. de jurisd. Centenae apud LEUCHTIUM c. 1. §. 16. Ita in nostris regionibus, duae Jurisdictionis species, alta seu superior, et bassa, seu inferior, sunt introductae, ad hanc cautarum civilium dijudicatio et leviorum delictorum, ad illam vero atrociorum criminum coercitio pertinet DAN. MOLLER Semestr. l. 4. c. 45. n. 1. 2, et in Electoratu Saxoniae quae ad utramque regulariter spectant in Ordinat. prov. de An. 1550. repetita An. 1555. tit. Was zum Ober Nieder und Erb. Gerichten gehörig/ explicatum atque sancitum est, de quo amplius conferri potest CARPZ. in Practica Crim. q. 109. Euenit tamen quandoque, ut quis non omnem genam et plenam, sed limitatam jurisdictionem altam habeat, perinde ut Centena hanc recipit divisionem et ejusmodi limitatio ex literis investiturarum et concessionum apparere solet. Cujusmodi exemplum refert CARPZ. l. 1. R. 40. nimirum si alicui concessa jurisdictio superior außer denen Fällen/ so Hals und Bauch betreffen/ vel, wenn die Klage oder Sache an Haut

Haut und Haar gehet / ut loquuntur textus *Jur. Sax. in art. 13. et 28. lib. 2. Land-Recht* / tum enim excepti casus censentur, ubi irroganda pœna mortis vel fustigationis, quoad reliqua delicta, quorum pœna est relegatio, tam temporalis, quam perpetua, item carceris vel mulcta, ut et in aliis casibus et actibus emolumentis et oneribus, quæ ad altam Jurisdictionem ex lege publica pertinent, ea ejusque exercitio investito omnimodo competente. Quod Jurisdictionis genus mixtum ex bassa et alta actibus constans et ob delicta leviora pœnarum persecutiones usque ad fustigationem habens, alibi *Hohe Erb-Gericht* / dici, SCHILTERVS *exerc. ad ff. 6. §. 7. lit. b.* autor est. Vice versa in quos collata est potestas solum de casibus et criminibus exceptis, cognoscendi et eorum reos pœnis corporis afflictivis afficiendi limirata jurisdictione alta itidem utuntur. Et quidem regulariter concessa jurisdictione exceptis quos dixi casibus, sub iis intelligendos esse casus et crimina, in quæ legibus publicis pœna mortis vel fustigationis est constituta, quamvis in individuo non pœna hæ, sed mitiores ex intervenientibus causis infligantur, id quod innuunt verba finalia *Ordin. provinc: Was zum Ober-*

Hilgerhaus

)(3

und

252
und Erb-Verichten gehörig d. An. 1555. qua
disponunt: Daß die Geld-Buße oder Ab-
trag/ so von peinlichen Sachen herrühren/
wenn eine peinliche Sache bürglich würde/ o-
der ein Mord Lähmbde oder anders nicht auß
Vorsatz oder arge List/ sondern aus solchen
Unfleiß u. Verwahrlosung sich zu trüge/ daß sie
zu rechte zu einen Bürglichen Abtrag gelassen
würde/ solche fälle ob sie gleich zu Geld Bußen
gereichen/ doch durch die Ober- Gerichte ge-
strafft/ und die Straffen eingenommen wer-
den sollen/ mea fert opinio, quam firmat l. 19.
§. 1. ff. de Jurisdic. quæ vult de competentia
Jurisdictionis judicandum esse secundum pe-
titionem actoris non ex eo, quod debeat, un-
de argumentum fuit itidem circa crimina,
ad quam speciem Jurisdictionis coercitio per-
tineat, ex denunciatione et qualitate pœnæ,
quæ legibus regulariter lancita, non iis, quæ il-
lam mutare queunt, esse spectandum con-
sentiente CARPZ. cit. l. 9. 109. n. 39. atque si
existent indicia saltem ad inquisitionem a Ju-
dice istiusmodi casuum, illa poterit institui.
Aliter vero se res habet, si concessa est omni-
moda Jurisdictio, in allen Fällen/ so nicht pein-
lich seyn/ oder peinlich können gestrafft wer-
den/ tum enim ex intentione concedentis la-
tissimam

tissimam interpretationem recipit concessio et exceptio ad eos casus, ubi actu, pœna criminalis infligenda est restringenda, et non antea, quam hoc apparet, causa ad eum devolvitur, cui nomine concedentis Jurisdictionem criminalem exercere commissum. In quem modum circa Jurisdictionem Academiæ hujus loci extat declaratio Serenissimi Elect. Sax. IO. GEORGII I. de 14. Febr. 1614. qua indulta est Academiæ summaria cognitio, ob eine Sache peinlich / quod quantum quidem memini eo per Rescripta postmodum est extensum, ut si non in flagranti crimine capitali reus fuerit deprehensus, ipsa specialis inquisitio apud Academiam manere debeat, biß was peinliches aut tortura aut pœna corporalis, erkannt / Conf. Dn. Ordinarius WERNHERUS Vol. 1. Obs. 266. Est et alia Jurisdictionis altæ limitata concessio, si ad quem pertinet de omnibus gravioribus delictis cognitio et inquirendi et ad sententiam ferendam Acta transmittendi facultas, destituitur mero imperio et potestate dictatas pœnas ultimi supplicii et fustigationis exequendi, sed alii judici reos puniendos tradere tenetur, cui vel cum Jurisdictione criminali omnimod vel sine ea solum competit merum imperium de

232
de qua limitatione STRYK. in *Usu ff. mod. tit. d. Jus isdict. §. 10.* agit, quem sequitur NOB. DN deBERGÉrin *Oeconom. Jur. lib. 4. tit. 4. n. 18.* Cæterum Jurisdictio alta seu criminalis non solum in homines, qui cives et incolæ sunt ejus loci et districtus, in quo Judici concessa ibique domicilium habent, sed et in illos, qui alibi degunt sed in isto loco et districtu deliquerunt, vel, cum alibi crimen admiserint, illic deprehenduntur, exerceri potest, inde ob crimen perpetratum triplex forum esse perhibetur, domicili, delicti commissi et deprehensionis, quod jam jure Romano in *L. 1. C. Vbi de Criminibus* constitutum, et prolixè a CARPZOVIO in *praxi Crim. q. 110. n. 6. seqq.* explicatum. Est enim forum domicili omnibus causis tractandis generale *l. 19. §. fin. ff. de jud. c. 17. X. de foro comp. MEV. p. 5. dicit. 176.* Nihilominus tamen Dd. forum delicti commissi, cujus Jurisdictionem, cui subjectus alias non est, prorogat delinquendo reus BRUNNEM. *ad L. 1. C. ubi de Crim. n. 6.* potentius et principalius in causis criminalibus esse et omnia alia fora superare statuunt PETR. THEODORICUS in *Criminal. c. 10. n. 17.* et omne privilegium fori tollere et dignitatem tradunt CARPZ. *c. l. n. 15. ZANGER de except. p. 2. o. 1. n. 222. 223. Nob. DN. de BER-*

BERGER *in Occ. Juris lib. 4. tit. 4. not. 3.* LAU-
 TERB. *in Colleg. Theor. pract. ad tit. de Jurisd. 51.*
 §. et habent luculentum legum assensum *in*
L. 1. C. ubi Senatores, Unde manavit conclusio,
 quod et Nobiles a iudice loci, ubi crimen per-
 petratum, recte puniantur, quæ et ad officia-
 les Principis est porrecta, tamen a plerisque
 cum temperamento, ut aliquod discrimen ob-
 servetur inter Nobiles et officiales aulicos et
 qui semper apud Principem in aula vivunt ac
 pro domesticis sunt, maxime si delictum sit ad-
 missum in ciuitate, ubi Princeps aulam et cu-
 riam magistratus vero municipalis altam juris-
 dictionem habet, et inter alios Nobiles et
 Officiales, ita, ut illi non subjiciantur foro de-
 licti sed ad Principem vel eius curiam crimi-
 num ab illis perpetratorum cognitio et ani-
 maduersio spectet, in his vero diversum obti-
 neat, et ipsi sub regula superius tradita mane-
 ant, MATTH. STEPHANI *de Jurisd. lib. 2. p. 2.*
c. 2. n. 8. seqq. et no 101. seqq. BERLICH. *p. 1.*
concl. 2. n. 33. PETR. HEIG. *p. 2. q. 25.* CARPZ.
c. 1. n. 80. BRUNNEM. *in Proc. inquis. c. 3. n. 30.*
 Præterea et foro delicti perpetrati hoc datum
 est, ut deliquentes, si ibi non inveniuntur, sed
 alibi degant vel deprehensi sunt, ad petiti-
 onem iudicis loci delicti alios iudices remitte-
 re

))

re

002

re ad illud oporteat, & jure civili eiusmodi remissiones sint necessitatis l. 7. ff. de custod. et exb. reor. l. 7. §. 4. ff. de accus. l. fin. eod. l. 3. ff. de re milit. et a Justiniano in Nov. 134. c. 5. sub multa imperata, cujus rationes suppeditant Nov. 134. c. 5. et l. 28. §. 15. ff. de poenis conf. CARPZ. c. l. 9 54. n. 51. seqq. et q. 110. n. 45. seqq. RITTERSHUS. ad Nov. p. 9. Cap. 10. n. 57. Vnde *Da*. perhibent, quod de jure civili, si et judex domicilii inquiret, et inquisitum ceperit et petatur remissio a judice loci delicti, teneatur remittere ANT. TESSAURUS *decif.* 90. n. 4. KOEPPEN. *decif.* 43. n. 12. seqq. Attamen hæc necessitas in Germania iam dudum obsolevit et ab usu recessit atque in arbitrio judicis domicilii, vel qui delinquentem apprehendit, positum est, an judicis fori delicti requisitioni locum dare velit vel secus LAUTERB. *cit.* l. BRUNNEM. in *Proc. inquis.* c. 3. n. 6. id quod maxime in Electoratu Saxon. obtinet CARPZ. c. l. n. 53. seqq. ubi remissionis necessitas per *Ordinat. Prov. d. An. 1555. tit.* *Daß wenn dießelbthäter in Nembten verbrechen etc.* eatenus est restricta: *Daß diejenigen / welche in denen Churfl. Nembtern und Gerichten verbrechen / und sich flüchtig machen / und in*

in derer Unterthanen Gerichten wiederum zur
 Hafft gebracht werden / auf Churfürstl. Regie-
 rung; Ansuchen / von denen Gerichtshabern
 in die Nembter / und Gerichte / darinnen die
 Verbrechung geschehen / wiederum zu gebüh-
 render Rechtfertigung gefolget werden / und
 solches einem jeden / an seinen Gerichten un-
 nachtheilig seyn solle / *quod ipsum cum alia*
restrictione confirmatum in Resol. grav. de
ad 1661. tit. Iustitien Sachen S. 45. hoc modo,
 daß die Gestellung nur in grauibus delictis statt
 haben hingegen dahin nicht gedeutet werden
 solle / daß vice versa Beambte die Ambts-Un-
 terthanen in derer von Adel oder Stadt-Ge-
 richten / wenn sie allda delinquiret / zugestellen
 verbunden seyn sollen / *ubi simul insequenti-*
bus remittendi necessitas, quoad ceteros, qui
alta jurisdictione sunt instructi, conceptis uer-
bis abrogata, et sancitum : Daß die Remissi-
ones arbitrariae und der Delinquent, wenn Er
 nicht über der Verbrechung ergriffen und an-
 gehalten wird / oder sich sonst des Orths
 Ding-pflichtig gemachet / regulariter nicht in
 loco delicti, sondern des Orths / wo er sein
 Domicilium oder ordentlichen Richter hat / o-
 der sonst anzutreffen belanget werden muß /
)(2 der:

13.
derselbe Iudex auch ihn wieder seinen Willen
ad locum delicti zu remittiren nicht schuldig /
Vti vero per hanc dispositionem *Jur. Sax.*
Elect. arbitrio Iudicis domicilii vel deprehen-
sionis simpliciter relictum manet, remittere
reum ad locum delicti petente ejus loci iudice,
vel non: ita nec hic iudex domicilii obstrictus
est reum ad requisitionem iudicis ejus loci, u-
bi deprehensus est, vel crimen patravit, invitus
avocare et contra ipsum inquisitionem insti-
tuere. Postquam enim remissio est facta liberi
arbitrii, pariter et repetitio libertatis esse de-
bet. STRYK. *in usu ff. mod. tit. de Jurisd. §. 28.*
BRUNNEM. *in Proc, C. 3 n. 7* Nob. DN. DE
BERGER *c. l. not. 4.* Et tenentur tali casu iudi-
ces loci delicti vel deprehensionis, quippe quo-
rum jurisdictio in reum est fundata procede-
re, nec sine dispendio et jactura suæ jurisdi-
ctionis reum sine poena dimittere queunt.
STRYK. et BRUNNEM. *cc. ll. CARPZ. c. l. q.*
110. n. 72, ubi et rationes expromunt. Si vero
instat pars per delictum læsa et urget remis-
sionis petitionem ad locum delicti, quia forte
expeditiores probationes ibi haberi posse si-
bi persuasum est, et annuat ejus precibus ju-
dex, tum non dubium est, ipsum ad suppedi-
tan-

randum vel refundendum expensas in remis-
 sionem et inquisitionem erogandas obligari,
 CARPZ. c. l. n. 67. quicquid enim fit per judi-
 cem ad petitionem partis, huius sumptibus fie-
 ri debet, ANTON. FABER in C. l. 6. tit. 27. def.
 25. n. 4. Plura ad meteriam remissionum perti-
 nentia explicare in praesens instituti ratio non
 patitur. Igitur, quæ ad remissiones caute fa-
 ciendas observanda, quam diu illæ fieri pos-
 sint ac debeant, in quibus casibus hodie et
 in his terris sint quodammodo necessitatis?
 uideri poterit apud CARPZ. c. l. 9. 110. n. 63.
 seqq. KOPPEN decis. 43. BRUNNEM. in proc. in-
 quis. c. 3. n. 11. seq. et ad l. ult. ff. de iurisd. n. 3.
 seqq. THEODORICUM c. 4. n. 66. sq. STRYKIN
 usu ff. mod. tit. de iudic. §. 27. Nob. DN. DE BER-
 GER in Oecon. iur. l. b. 4. tit. 4. n. 4. seq. Idem in
 Electis Proc. crim. pag. 337. quo remittendo
 provocho, & convertor ad exequendum, quod
 praesens negotium postulat, nimirum ex more
 consueto de natalibus, studiorum progressu,
 & vita haectenus acta, initio laudati Nobil-
 liff. Iurium Candidati. in cuius gratiam scri-
 ptio hæc suscepta, suppeditata exponere:
 Lucem aspexit Halae Magdeburgicae, die 23. Jul.
 Anno 1710 cc. parentes sortitus honestissimos,
 patrem, JOANNEM CHRISTOPHORUM
)(3 EL-

ELLRICHIUM, Virum integerrimum & ex
primarius civium hospitium publicum exercen-
tem, matrem MAGDALENAM KOENI-
GLAM, Quersfurtensem, Matronam ornatif-
simam, quibus prima cura fuit, ut mox salu-
tari fonte tinctum literis per fideles Praecep-
tores initiari facerent, cui rei cum tenera
aetas usque ad duodecimum aetatis annum fuis-
set impensa, interveniente obitu Patris a Ma-
tre optima in disciplinam celebris Orphano-
trophii datus, per integrum triennium ibi ha-
bitas lectiones sedulo & diligenter frequen-
tauit, Quo exacto Quersfurtum ad Rectorem
Scholae eius loci M. ROEDERUM accessit, &
eius lectionibus tam publicis, quam privatis,
quamdiu per adversam valetudinem licuit,
non sine insigni fructu interfuit. Postmodum
Budissam profectus, & in Gymnasium rece-
ptus ab ore tam Rectoris M. BERNAUFRI
quam Con-Rectoris M. THUMEN pependit,
quorum indefessa opera & fidelissima insti-
tutione consecutus est, ut nondum elapso bien-
nio ad Academica studia habilis ex senten-
tia Praeceptorum iudicatus, Gymnasio habitus
in actu oratorio, saeppi & publico Oratio-
ne valediceret & cum magna laude & insi-
gni-

gnibus elogiis decoratus, dimitteretur. Con-
cesfit deinde ad hanc Academiam addiscenda
Jurisprudentia operam daturus, ubi per ali-
quod temporis spatium commoratus iterum a-
vocatus, & in patria Hallensi Academia studia
pertexere jussus est ibique Scholis Juridicis, quas
Celeberrimi Viri, THOMASIVS, BOEHMERUS,
GUNDLINGIVS, & HEINECCIUS aperue-
runt, magna assiduitate interfuit, simul ad
Praxin forensis insigni cum emolumento SCHLI-
TTIO & GREIFFIO Ducibus usus est, nec tamen
Studia Philosophica neglexit, sed in eas Lectio-
WOLFFII sedulo audivit. Jam Studiorum suo-
rum fiduciam habens ad orandas in foro cli-
entum causas, animum appulit, & fato quodam
ad terras Schvvarzburgicas ductus, ibi ejus rei
auspicato & cum felici successu initium fecit, ita
ut mox munus & officium Advocati a Princi-
pali Regimine in illum conferretur, quo hacten-
us cum applausu functus est.

Non ita pridem ad hanc Academiam reversus est,
Licentiam adipiscendi summos in Jure honores ab
Amplissimo Ictorum Ordine petiturus, & sine dif-
ficultate ad edenda specimina consueta & per statu-
ta requisita, admittus, tam in tentamine, quod vocant,
quam examine rigoroso, ita stetit, ut nemini dubi-
um haereret, ipsi ad ulteriora protenus viam ef-
se aperiendam. Proximo igitur die 28. Nov. sub Prae-
sidio

fidio Magnifici Domini Ordinarii WERNHERI,
Consistorii Eccles. Directoris gravissimi & Anteces-
soris Primarii, Facultatis h. t. DECANI Disputati-
onem Inauguralem de Jure assignendi publice Mandata
Vogtheie Immediate contra Centenam asserto, habebit,
quem solennem Actum ut RECTOR ACADE-
MIÆ MAGNIFICUS, ILLUSTRISSIMI CO-
MITES, & ILLUSTRIS LIBER BARO, & reli-
qui IURIUM FAUTORES, sua præsentia conde-
corare dignentur, ab his enixe & officiosissime peto,
atque contendo, nostri Ordinis nomine quæ ab
eo proficisci possunt, studia atque officia mutua san-
cte promittens, P. P. sub Sigillo Facultatis Iuridicæ
Dominica XXIV. post Festum Trinitatis An-
no reparatæ salutis 1700 CCXXXVII.

VITTEBERGÆ

EX OFFICINA JOANNIS LUDOLPHI FINCELM.

Non ita pridem et hanc Academiam reverentibus
Licentiam ad prædicandum in hunc honorem ad
Anthonio Lorenz Ordinis Praedicatorum & hanc
licentiam ad prædicandum in hunc honorem ad
et requiritur hanc licentiam ad prædicandum
dum examine rigoroso in hunc honorem ad
nam hunc honorem ad prædicandum in hunc honorem ad
loquebantur. Proximo tamen die 1700. sub Pre-

C
L
E
C

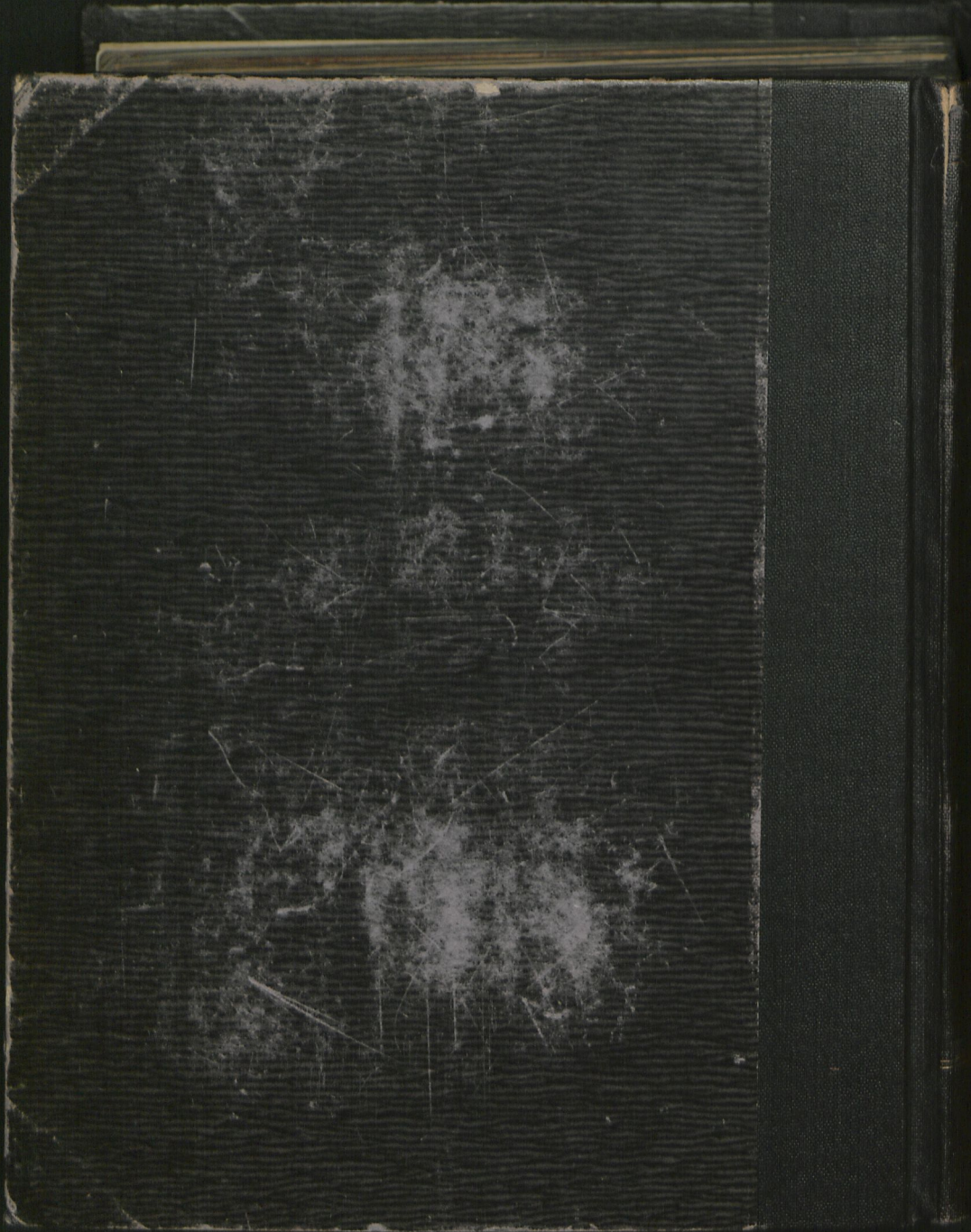
X

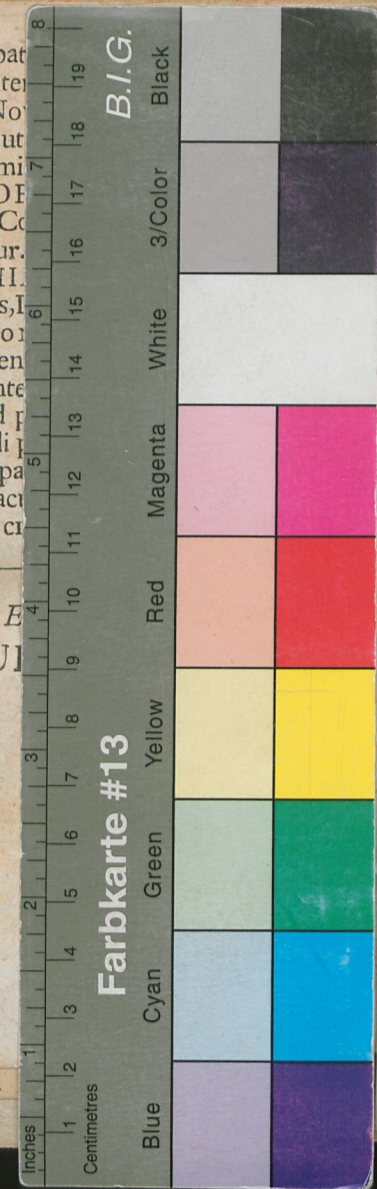

Wittenberg, Diss., 1727 A-So

Sb.

1727 29 36 526

ORDINIS IVRISCONSULTORVM

IN

ACADEMIA VITEMBERGENSI

h. t. PRO-DECANVS

IO. PAVLVS

SCHRÖTER

POTENTISS. POLONIAR. REGIS ET ELECTORIS SAX.
IN SVMMO PROVOCATIONVM SENATV CONSILIARIVS ET
IVDICII PROVINCIALIS IN MARCHIONATV INFERIORIS
LVSATIAE ASSESSOR

LECTORI BENEVOLO

S. P. D.